

N:o 19.

Auk till Riksd. kansli den 17 februari 1903, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående uppbördsprovisionen för indrifning af resterande kommunalutskylder.

Lagutskottet har fått till förberedande behandling mottaga en af herr *E. G. Åkerlind* i Andra Kammaren väckt motion, n:o 111, så lydande:
»Enligt uppbördsreglementet af den 10 maj 1895 tillkommer det den, som indrifver resterande kronoutskylder, att af den skattskyldige jämväl uppbära ett indrifningsarfvode af tre procent, hvilket arfvode oafkortadt tillgodoföres den, som verkställer indrifningen.

Emot detta stadgande torde icke vara något att anmärka. Men i fråga om arfvode för indrifvande af resterande kommunalutskylder på landet förhåller det sig helt annorlunda. Enligt därom gällande författningar äger kronofogden att såsom uppbördsprovision för oguldna kommunalutskylders indrifvande jämväl uttaga hos den restskyldige tre procent af det resterande beloppet, hvaraf hälften tillfaller fjärdingsmannen, em denne verkställer indrifningen.

I de fall däremot, då kronofogden anmodar annan person än fjärdingsmannen att verkställa denna indrifning, finnes ingen lagbestämmelse rörande indrifningsarfvodets fördelning.

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 7 Saml. 14 Häft. (N:o 19.)

Enligt Kungl. Maj:ts utslag i dylika fall har den meningen gjort sig gällande i rikets högsta domstol, att sagda arfvode skall oafkortadt utgå till den, som indrifningen verkställer.

Häraf framgår, att nu gällande författningar i fråga om arfvodet för sagda indrifning icke äro fullt tydliga och bestämda. Anmodas fjärdingsmannen att verkställa indrifningen, så är han förpliktigad att till kronfogden afstå hälften af arfvodet. (Se kungl. instruktionen den 29 september 1899 för fjärdingsmän.) Men anmodas annan person, såsom länsmannen med Kungl. Maj:ts befallningshafvandes tillstånd, så förefinnes ingen bestämd författning, huru med indrifningsarfvodets fördelning skall förfaras.

Det börjar bli allt mer och mer alltmänt, att fjärdingsmännen anmodas att verkställa denna indrifning. Den andel af arfvodet, som de hafva rätt att tillgodogöra sig, är alldeles otillräcklig såsom ersättning för deras besvärliga och tidsödande arbete, hvadan kommunerna få träda emellan och tillerkänna dem ett arfvode, som någorlunda motsvarar arbetet.

Då emellertid meningen med det åsatta bötesbeloppet torde vara den, att låta den resterande själf vidkännas omkostnaderna för indrifningens verkställande, i stället för att, såsom nu är fallet, hälften af beloppet skall utgå till kronfogden, hvilken dels med ringa besvär fullgör sitt åliggande i frågan, dels på goda skäl kan anses väl aflönad för sin tjänst förutom denna tilläggsprovision, och då andra här ofvan berörda oegentligheter därjämte tydligen påkalla en förändring i hithörande lagbestämmelser, vågar jag vördsamt hemställa, att Riksdagen behagade besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana förändrade bestämmelser rörande indrifning af resterande kommunalutskylder, att den nu i 70 § kungl. förordningen den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet stadgade uppboordsprovisionen af tre procent af det resterande beloppet tillfaller den utmättningsman, som indrifningen verkställer.»

Enligt 70 §, första stycket, af kungl. förordningen om kommunalstyrelse på landet åligger det kronofogde att efter mottagande af restlängd å oguldna kommunalutskylder i vederbörlig ordning indrifva och till kommunalnämnden redovisa desamma, och enligt andra stycket af nämnda paragraf äger han att vid indrivandet af dessa medel såsom uppbördsprovision jämväl uttaga hos den restskyldige tre procent af det resterande beloppet. I 2 § af kungl. förordningen angående förändrade föreskrifter om utmätning för krono- eller kommunalutskylder, allmänna afgifter m. m. den 12 juli 1878 tillerkännes emellertid med vissa begränsningar kronofogde rättighet att uppdraga åt länsman eller annan man, som af Konungens befallningshafvande antagen är, att verkställa indrifningen, dock att kronofogden själf svarar för redovisningen och för skada, som af utmätningmans fel eller försummelse kan komma, och likaledes må jämlikt sistberörda paragraf under enahanda ansvar kronofogde eller länsman anmoda fjärdingsman att förätta utmätning af lös egendom.

Vid tillämpning af berörda stadganden uppstår fråga, huruvida och i hvilken omfattning dylik underordnad utmätningssman bör komma i åtnjutande af ofvan omnämnda, uppbördsmannen medgifna provision.

Motionären håller före, att gällande författningar vid besvarande af denna fråga icke äro fullt tydliga och bestämda. Efter erinran, att, enligt instruktionen för fjärdingsmännen, desse äga tillgodogöra sig halfva uppbördsprovisionen, då de verkställt indrifningen, anmärker motionären, att någon lagbestämmelse ej skulle finnas rörande indrifningsarfvodets fördelning i det fall, att kronofogde anmodat annan person än fjärdingsman att utföra berörda uppdrag. Denna anmärkning är dock icke riktig, ty sedan 1892 års Riksdag i skrifvelse till Kungl. Maj:t begärt fullständigande af de då i ämnet gällande föreskrifter, har genom kungl. kungörelse den 16 juli 1897 föreskrifvits, att länsman, åt hvilken kronofogde uppdragit att indrifva kommunalutskylder, äger, när han själf verkställer indrifningen, att för sålunda indrifna medel åtnjuta hälften af uppbördsmannen medgifven uppbördsprovision.

Motionären anser emellertid ändrade bestämmelser påkallade ej blott af den anledning, som nu nämnts, utan äfven och, som det förefaller, hufvudsakligen af det skäl, att de nuvarande bestämmelserna i ämnet skulle hvila på oriktig grund. Då kronofogde ej själf verkställde indrifningen, syntes han ej böra vara berättigad till andel i uppbördsprovisionen, utan denna borde odelad tillkomma den utmätningssman, som indrefve medlen.

Utskottet kan ej dela motionärens mening härutinnan. Äfven då kronofogde sätter annan i sitt ställe för själfva indrifningen, medför dock ifrågavarande uppbörd med åtföljande redovisning besvär jämväl för kronofogden, hvilken dessutom, såsom ofvan nämnts, bär ansvaret för redovisningen och för skada, som af utmätningsmannens fel eller försummelse kan komma. Vid sådant förhållande synes det utskottet billigt, att kronofogden erhåller andel i uppbördsprovisionen, och äfven den nu stadgade grunden för provisionens fördelning mellan honom och utmätningsmannen är enligt utskottets uppfattning skälig och rättvis.

Möjligen kan ju påvisas, att den andel af uppbördsprovisionen, som tillkommer fjärdingsman, på ett eller annat ställe blir så liten, att den ej motsvarar hans besvär, och att kommunen af sådan anledning måste lämna fjärdingsmannen högre lön, än eljest behöft ifrågakomma, men om också så skulle vara förhållandet, lärer sådant ej lämpligen böra afhjälpas, på sätt motionären ifrågasatt, genom att främtaga kronofogden den andel i uppbördsprovisionen, som kan anses skäligen motsvara det ansvar och den redovisningsskyldighet, som åligger honom.

Med stöd af hvad ofvan anförts, hemställer utskottet,

att förevarande motion ej måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 februari 1903.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.